

PSIXIJTIMOIY RIVOJLANISH JARAYONIDA INSON VA SPORT O'RTASIDAGI MUNOSABAT

Sirojev Shoxrux

Asia International University

Physical culture chair manager

Email: sirojevshoxruxfayzullougli@oxu.uz

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10323977>

Annotatsiya. Bugungi kunda sport nafaqat odamlarni jismoniy va ruhiy jihatdan mustahkamlash uchun amalga oshiriladigan tadbirlar majmui emas. Bundan tashqari, sport mas'uliyat va hamkorlik tendentsiyalarini, tartibni saqlash qobiliyatini ochib berish orqali insonning ijtimoiylashuviga yordam beradigan muhim institut sifatida namoyon bo'ladi. Sport shaxsning ijtimoiy hayotida uning psixo-ijtimoiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlovchi va tezlashtiradigan asosiy omillardan biridir. Shuni esdan chiqarmaslik kerakki, insonlarning psixo-ijtimoiy rivojlanishida sport muhim o'rin tutadi va insonni ijtimoiy-psixologik faollashtirishning eng oson yo'li sportdir. Shaxs sport mashg'ulotlarida ishtirok etish orqali ma'naviy yolg'izlikning paydo bo'lishiga olib keladigan ta'sirlarni bartaraf etishi, ish hayotida ko'rinib, keyinchalik umumlashtirib, ijtimoiy hayotda o'z aksini topadigan maqsadsizlik va monoton ish sharoitlaridan kelib chiqadigan pessimistik va tushkun kayfiyatlarni yo'q qilishi mumkin.

Kalit so'zlar: Psixo-ijtimoiy rivojlanish, ijtimoiylashuv, sport va psixo-ijtimoiy rivojlanish, sport va ijtimoiylashuv.

THE RELATIONSHIP BETWEEN HUMANS AND SPORTS IN THE PROCESS OF PSYCHOSOCIAL DEVELOPMENT

Abstract. Today, sport is not only a set of activities to strengthen people physically and mentally. In addition, sport appears as an important institution that promotes human socialization by revealing the tendencies of responsibility and cooperation, the ability to maintain order. Sport is one of the main factors in the social life of a person that supports and accelerates his psychosocial development. It should not be forgotten that sport plays an important role in the psychosocial development of people, and the easiest way to activate a person socially and psychologically is sport. By participating in sports, a person overcomes the effects of spiritual loneliness, pessimism arising from aimlessness and monotonous working conditions, which can be seen in work life and later generalized and reflected in social life. and can eliminate depressed moods.

Key words: Psychosocial development, socialization, sports and psychosocial development, sports and socialization.

ВЗАИМОСВЯЗЬ ЧЕЛОВЕКА И СПОРТА В ПРОЦЕССЕ ПСИХОСОЦИАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ

Аннотация. Сегодня спорт – это не только комплекс мероприятий по укреплению человека физически и морально. Кроме того, спорт выступает как важный институт, способствующий социализации человека, раскрывая склонности к ответственности и сотрудничеству, способности поддерживать порядок. Спорт является одним из основных факторов социальной жизни человека, поддерживающим и ускоряющим его психосоциальное развитие. Не следует забывать, что спорт играет важную роль в психосоциальном развитии человека, и самым простым способом активизации человека

социально и психологически является спорт. Занимаясь спортом, человек преодолевает последствия духовного одиночества, пессимизма, возникающие из-за бесцельности и монотонных условий труда, которые могут наблюдаться в трудовой жизни, а затем обобщаться и отражаться в социальной жизни, и способны устранять депрессивные настроения.

Ключевые слова: *Психосоциальное развитие, социализация, спорт и психосоциальное развитие, спорт и социализация.*

Kirish

Bugungi kunda sport odamlarning jismonan, hissiy va ijtimoiy rivojlanishi, jamoaviy ishini osonlashtirish, o'zaro hamjihatlikni ta'minlash va jamiyatga a'zo bo'lishning eng oson usullaridan biridir. Jismoniy mashqlar majmuasi bo'lishdan tashqari, sport odamlarga shaxsiy va ijtimoiy o'ziga xoslik va guruhga a'zolik hissin berish orqali shaxsning ijtimoiylashishiga yordam beradigan tushunchani anglatadi. Sport katta ahamiyatga ega bo'lgan ko'plab ijtimoiy qadriyatlarni yaratish va qo'llab-quvvatlashga yordam beradi. Sport bu funktsiyani ko'p jihatdan amalga oshirishi mumkin. Odamlar sport kontseptsiyasi doirasida o'zlarini ifoda etishlari mumkin bo'lgan hududga ega bo'lish, hech bo'lmaganda bunday faoliyatni qo'llab-quvvatlash va ijtimoiylashuv jarayonida ishtirok etish orqali ularning psixosotsial rivojlanishiga yordam beradi. Ijtimoiylashuv shaxs va jamiyat uchun boshqacha ma'noga ega, jamiyat uchun u madaniyatning avlodidan-avlodga o'tishini va shaxsning uyushgan ijtimoiy hayot doirasida belgilangan me'yorlarga muvofiqligini ta'minlaydi. Shu nuqtai nazardan, sotsializatsiya shaxsning o'zini va shaxsiyatini shakllantiruvchi asosiy omillardan biridir.

Odamlarning muvaffaqiyatga bo'lgan ehtiyoji psixosotsial rivojlanish doirasida o'ziga bo'lgan ishonchni qozonish yoki yangilash nuqtai nazaridan muhimdir. Bu yerda insonning muvaffaqiyatga erishishining eng oson usullaridan biri bu sportdir. Shuni esdan chiqarmaslik kerakki, sportga nafaqat jismoniy mashqlar majmui, balki shaxsning ijtimoiy, hissiy va ijtimoiy rivojlanishi uchun juda muhim ijtimoiy hodisa sifatida qarash kerak.

Ijtimoiy va sportning aloqasi

Ijtimoiy rivojlanish insonning boshqa odamlar bilan bo'lgan munosabatlari, uning tug'ilganidan to'vayaga etgunga qadar ularga bo'lgan bilim va his-tuyg'ularining yig'indisi sifatida ifodalanadi. Boshqacha qilib aytganda, sotsializatsiya - bu kattalar muhitida amal qiladigan me'yorlar va qadriyatlarga mos keladigan xatti-harakatlarni rivojlantirish jarayoni. Boshqa ta'rifga ko'ra, sotsializatsiya - bu shaxsga guruh me'yorlariga rioya qilish va ularni o'rganish imkonini beradigan jarayon.

Ijtimoiylashuv tufayli odamlar jamiyat tomonidan ilgari surilgan munosabat va harakat modellarini, misollar va fikrlash usullarini o'rganadilar. Shunday qilib, sotsializatsiya insonning ijtimoiy madaniyat bilan integratsiyalashuviga va o'zi yashayotgan jamiyatga moslashishiga imkon beradigan mexanizmdir. Insonning jamiyatda boshqalar bilan umumiy hayot kechirishi, jamiyatning urf-odatlar va an'analarga bo'ysunishi, ovqatlanish, ichish, kiyinish, uxlash, o'ynash va ishlashda ma'lum bir muhim texnikani qabul qilishi, me'yorlarga rioya qilish qobiliyati. Ijtimoiy hayotning urf-odatlar va guruhda bo'lish. Bu o'ziga yuklangan rollarni to'g'ri bajara olsagina mumkin bo'ladi.

Shaxs ijtimoiy hayotdan xabardor bo'lgan darajada ba'zi ijtimoiy faoliyatda ishtirok etadi. Shaxslar jamiyatda ijtimoiylashgan sari, ularning mavjud faoliyatda ishtirok etishga moyilligi kuchayadi. Bu vaqtda sport ijtimoiylashgan va ijtimoiylashishga moyilligi kuchaygan shaxslar hal qiladigan masalaga aylanadi.

Sport insonning ijtimoiylashuvida muhim rol o'ynaydi, chunki u shaxsga dinamik ijtimoiy muhitda ishtirok etish imkonini beradigan ijtimoiy faoliyatdir. Zamonaviy jamiyatlarda sport asosan jamoaviy faoliyat ekanligini hisobga olsak, sportga qiziqqan shaxslar sport faoliyati orqali odamlarning turli guruhlari bilan ijtimoiy munosabatlarga kirishadilar. Sport insonga o'zining tor dunyosidan qochish va boshqa muhitdagi odamlar, e'tiqod va fikrlar bilan muloqot qilish, ular ta'sirida bo'lish va ularga ta'sir qilish imkonini beradi. Shu munosabat bilan aytish mumkinki, sport yangi do'stlik va ijtimoiy hamjihatlikni o'rnatish va mustahkamlashga yordam beradi. Sport nafaqat sport bilan shug'ullanadiganlar, balki tomoshabinlar orasida ham muhim suhbat va mehr-muhabbat mavzusidir. Dastlab shaxsiy hodisa sifatida boshlangan sport faoliyati keyinchalik ijtimoiy xususiyat kasb etib, kengroq auditoriyani qamrab olishga muvaffaq bo'ldi.

Sport kundalik hayotning deyarli barcha jabhalariga ta'sir ko'rsatadigan juda muhim institutdir. Jamiyatlarning ijtimoiy hayotida sport nufuzli o'rin tutadi. Sportning kuchi uning ijtimoiylashuv quroli ekanligi va odamlarni birlashtirish rolini bajarishi bilan o'lchanadi. Sport ijtimoiylashuv va ijtimoiy o'zgarishlar uchun vosita bo'lib xizmat qilish uchun ajoyib kuchga ega. Sport katta ahamiyatga ega bo'lgan ko'plab ijtimoiy qadriyatlarni yaratish va qo'llab-quvvatlashga yordam beradi. Bu qadriyatlarga mehnatsevarlik, fidoyilik, adolat, sadoqat, mas'uliyat, ishonchlilik, bag'rikenglik va o'z-o'zini tarbiyalash kiradi. Sport inson va jamiyat barqarorligi uchun zarur bo'lgan qadriyatlar, institutlar va xatti-harakatlarning shakllanishiga yordam beradi. Ijtimoiylashuv jarayonining muhim natijasi rolni o'rganishdir. Odamlar o'zlariga mos keladigan ijtimoiy rollarni o'rganadilar; deyarli barcha odamlar bolaligida o'yinlar, sport va boshqa mashg'ulotlar orqali muloqot qilishadi. Bu faoliyat yaxshi fuqarolar, yaxshi do'stlar, mas'uliyatli qo'shnilar, yaxshi talabalar, birgalikda ishlash, etakchilik va boshqalar. Ular rollarni o'rganish uchun muhim tayyorgarlik bo'lib xizmat qiladi.

Sport bu funktsiyani ko'p jihatdan amalga oshirishi mumkin. Sportning ommaviyligi ijtimoiy tabaqa, irq, jins va yoshni kamsitmaydigan hodisa bo'lib, odamlarga o'z ijtimoiy rollarini osonroq bajarish imkonini beradi. O'zining ajoyib jozibasi va tashqi ko'rinishi bilan sport keskinlik va ziddiyat chegaralarini chetlab o'tib, odamlar va jamiyatlar o'rtasidagi aloqani ta'minlaydi. Sport odamlarni oila, mahalla, shahar yoki millatning jamoa a'zolariga aylantirish qudratiga ega. Ba'zi tadqiqotchilarning ta'kidlashicha, sport ko'pincha bo'ysunmaslik va ijtimoiy o'zgarishlar uchun katalizator bo'lib xizmat qiladi.

Hozirgi jamiyatlarda sport o'ynash va tomosha qilishga qiziqish ortib borayotgani zamonaviy ijtimoiy hayotning o'ziga xos xususiyatlaridan biridir. Til, din, irq va jinsdan qat'i nazar, dunyoning turli burchaklaridan millionlab odamlarni bir vaqtning o'zida tribunalar va televizorlar qarshisiga to'playdigan boshqa tadbir yo'q.

Sportning shaxsga ta'siri

Shaxs - bu shaxsdagi tuzilmalar, xulq-atvor uslublari, qiziqishlari, ma'naviy xatti-harakatlari, qobiliyatlari va tendentsiyalarining xarakterli integratsiyasi. Adasal esa shaxsni "shaxsga xos individual sifatlarni jamlovchi ma'naviy yaxlitlik" deb ta'riflagan. Shaxsga qisqacha

ta'rif bergandan so'ng, sportning shaxsga ta'siriga qisqacha to'xtalsak; Sport bilan shug'ullanish nafaqat jismoniy faollik, balki ijtimoiylashuv va jamiyatga moslashish jarayonidir. Sport bir qator qoidalar bilan cheklangan.

Bundan tashqari, u o'ziga xos xususiyatlarga ko'ra jamoaga moslashish qobiliyatini talab qiladi. Mashg'ulotlarda yoki musobaqalarda muvaffaqiyatga erishish kundalik hayotda kamdan-kam uchraydigan qoidalariga rioya qilish orqali mumkin. Bu yangi vaziyat jarayonini anglatadi. Moslashuv jarayonini muvaffaqiyatli yakunlagan yosh sportchida endi yangi xususiyatlar paydo bo'ldi. Aniqrog'i, mavjud bo'lgan ba'zi fazilatlarni yaxshilagan.

Sportda muvaffaqiyatga erishish uchun ba'zi jismoniy va ma'naviy fazilatlarga ega bo'lish kerak. Bu fazilatlarni quyidagicha sanab o'tish mumkin.

- Rivojlangan mushak va skelet tuzilishi
- Ushbu harakatlarni uzoq vaqt davomida bajara olish uchun yuqori jismoniy tayyorgarlik,
- Har xil ma'naviy, jismoniy va jismoniy to'siqlarga qaramasdan muvaffaqiyatga erishish uchun zarur bo'lgan shaxsiy fazilatlarga ega bo'lish va muvaffaqiyatsizlikka uchragan taqdirda ham harakatdan voz kechmaslik;

- Trening uchun etarli motivatsiya

Bu xislatlar sport bilan shug'ullanishni boshlash uchun zarur, lekin shuni unutmaslik kerakki, bu fazilatlarni sport bilan shug'ullanishni davom ettirgan sari rivojlanadi. Ushbu rivojlanish ma'lum qoidalariga muvofiq sodir bo'ladi. Qoidalarning asosi sport faoliyatining shaxsga ta'siri. Turli olimlar, mutafakkirlar va sport axloqshunoslari sport faoliyatining shaxsga ta'sirini quyidagicha umumlashtiradilar.

- Sport xarakterini shakllantiradi.
- Jamoaviy sport turlari hamkorlikka o'rgatadi.
- Shaxsiy sport turlari shaxsiy intizomni rivojlantiradi.
- Sport erkakcha kurashga o'rgatadi.
- Jismoniy tarbiyaning erkinligi va majburiy emasligi o'quvchi va o'qituvchi munosabatlarini yaxshilaydi va sportchining ijtimoiylashuv jarayonini osonlashtiradi.

- Xavfli mashqlar jasoratni oshiradi.

- Ba'zi sport turlari yuqori muloqot qadriyatlariga ega. Bu, ayniqsa, jismoniy aloqa mavjud bo'lgan sport turlarida yaqqol namoyon bo'ladi.

- Sport bizni tajovuzkor impulsni tabiiy ravishda, ijtimoiy qoidalariga muvofiq chiqarib yuborishga o'rgatadi.

Psixijtimoiy rivojlanish va sport

Ijtimoiy rivojlanish - bu shaxsning ijtimoiy qo'zg'atuvchilarga, ayniqsa, guruh hayotidagi bosim va qiyinchiliklarga sezgirlikni rivojlantirish va o'z guruhi yoki madaniyatidagi boshqalar bilan til topishish va ular kabi o'zini tutish qobiliyatidir. Inson ma'lum bir ijtimoiy-madaniy muhitda ma'lum bir davrda tug'iladi va ijtimoiylashuv jarayonida o'z muhitiga va jamiyatga moslashishga harakat qiladi. Bu harakat avvalo oilada, keyin maktabda, keyin esa kasbiy muhitda davom etadi. Rivojlanish, o'sishdan farqli o'laroq, tarkibiy va sifat o'zgarishlarini o'z ichiga oladi. Inson rivojlanishida kamolot va o'rganish o'zaro bog'liq holda sodir bo'ladi. Rivojlanish murakkab jarayon bo'lib, odamlar o'rtasida sur'atda farq qiluvchi turli jihatlaridan birdamlikda sodir bo'ladi. Ushbu jarayonga ichki va tashqi omillar ta'sir qiladi. Ijtimoiy rivojlanishni shaxsning xulq-atvoriga

qarab baholash mumkin. Rivojlanish bor ekan, ma'lum bir taraqqiyotni ko'rish kerak. Ushbu bosqichda o'zgarishlar osondan qiyinga, oddiydan murakkabga o'tadi.

Sport va ijtimoiylashuv o'rtasidagi munosabatlarning asosi har qanday yoshdagi va guruhlardagi odamlarning sportga qanday yo'naltirilganligi va bundan olingan tajribalar ularning hayotiga qanday ta'sir qilishi haqidagi savollarda yotadi. Bu savollar sportdagi sotsializatsiya ikki bosqichda sodir bo'lishini ko'rsatadi. Sotsializatsiyadan oldingi bosqich deb ataladigan birinchi bosqich - bu shaxsning ijtimoiy xulq-atvor sohasi bo'lgan sport bilan shug'ullanish jarayoni.

Xulosa

Sport ijtimoiy hayotda turli yo'llarni bosib o'tgan, shaxslarni bevosita yoki bilvosita unga qaram qilib qo'ygan, odamlarning qiziqishini doimo saqlab qolishga muvaffaq bo'lgan ijtimoiy hodisadir. Kishilarning ajralmas zavq va ehtiyojlarini qondirish orqali o'ziga bog'laydigan sport bugungi dunyoda o'zini katta ijtimoiy institut sifatida namoyon etib, jamiyatga yaqindan daxldor bo'lgan muayyan xatti-harakatlar, fikrlar, e'tiqod va ramzlarni shakllantirgan.

Zamonaviy dunyoda jadal rivojlanayotgan texnologiya ishchi kuchiga bo'lgan ehtiyojni asta-sekin kamaytirdi va buning natijasida insonning tabiiy tuzilishiga mos kelmaydigan turmush tarzi, shuningdek, biznes va ijtimoiy muhitning bosim va stresslari odamlarni psixologik holatga keltirmoqda. qayg'u. Ushbu bosqichda sportning bo'shashtiruvchi va monotonlikni saqlash funksiyasi kuchga kiradi va odamlarning psixo-ijtimoiy rivojlanishiga hissa qo'shadi. Sportning ana shu vazifalari bilan bir qatorda insonlar shaxsiyatini ijobiy shakllantiruvchi tushuncha ekanligi ham yoshlar, ham bolalar tarbiyasi va kamolotida sportning naqadar muhim ahamiyatga ega ekanligini ochib beradi. Shu nuqtai nazardan, bolalar va yoshlarning shaxsiyatini rivojlantirishda sportning tarbiyaviy funksiyasidan foydalanish orqali hissiy va ijtimoiy jihatdan sog'lom jamiyatni yaratish osonroq bo'ladi.

Bugungi kunda bolalarning sport bilan shug'ullanishi, bu borada olib borilayotgan izlanishlar ko'paygani sportning insonlarning ruhiy-ijtimoiy rivojlanishida ahamiyati katta ekanidan dalolatdir. Bolalarning psixologik va ijtimoiy rivojlanishida o'yinlar bilan bir qatorda sport ham muhim o'rin tutadi. Chunki bu mashg'ulotlarda qatnasha turib, bola ham guruh ichida harakat qilishni, yutish yoki yutqazishni, qoidalarga bo'ysunishni o'rganadi.

Ulardan eng muhimi, o'ziga ishonch hissi paydo bo'lishi va o'zining shu jamiyat a'zosi ekanligini anglashidir. Shu munosabat bilan bolalarni tarbiyalash uchun tayyorlangan sport dasturlari ularning rivojlanish xususiyatlariga mos ravishda tayyorlanishi va ularning ijtimoiy rivojlanishiga yordam berishi kerak. Shuni esdan chiqarmaslik kerakki, sog'lom jamiyat barpo etishning asosiy sharti bolalar va yoshlarni tarbiyalashdir. Shuni unutmaslik kerakki, sport insonlarning psixo-ijtimoiy rivojlanishida muhim o'rin tutadi va odamlarni ijtimoiy-psixologik faol qilishning eng oson yo'li sportdir. Chunki sport tufayli odamlar turli xil muhitlarda, turli fikr va madaniyatdagi odamlar bilan birlashib, muloqot qilishlari mumkin. Shu nuqtai nazardan, sport odamlar uchun muloqot qilish va o'zini namoyon qilishning eng oson usullaridan biridir.

REFERENCES

1. Sirojev Shoxrux. (2023). BEHAVIORAL CHARACTERISTICS, PRINCIPLES AND WORKING METHODS OF COACHES. American Journal Of Social Sciences And Humanity Research, 3(11), 50–60. <https://doi.org/10.37547/ajsshr/Volume03Issue11-08>

2. Shoxrux, S. (2023). VOLEYBOLDA OTISH TEZLIGI TUSHUNCHASI VA AHAMIYATI. *Новости образования: исследование в XXI веке*, 1(11), 913-917.
3. Sirojev, S. (2023). THE CONCEPT AND IMPORTANCE OF SHOOTING SPEED IN VOLLEYBALL. *Modern Science and Research*, 2(9), 187-191.
4. Sirojev Shoxrux. (2023). THE CONNECTION BETWEEN SPORTS AND LOGIC. *American Journal Of Social Sciences And Humanity Research*, 3(11), 97-106.
5. Sirojev Shoxrux. (2023). APPLICATIONS OF SPORT PSYCHOLOGY IN THE WORLD. *American Journal Of Social Sciences And Humanity Research*, 3(11), 107-120.
6. Sirojev, S. (2023). TEACHING ACTIVITIES AND PHILOSOPHY IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS. *Modern Science and Research*, 2(10), 235-243.
7. Azamat Orunbayev, (2023) NONUSHTANING MASHQ BAJARISHGA TA'SIRI. *International journal of scientific researchers* 2(2), 3-6.
8. Azamat Orunbayev. (2023). USING TECHNOLOGY IN A SPORTS ENVIRONMENT. *American Journal Of Social Sciences And Humanity Research*, 3(11), 39-49. <https://doi.org/10.37547/ajsshr/Volume03Issue11-07>
9. Azamat Orunbayev. (2023). FITNES VA SOG'LOMLASHTIRISH BO'YICHA MURABBIYLIK YO'NALISHIGA KONTSEPTUAL YONDASHUV. *Research Focus International Scientific Journal*, 2(8), 23-28. Retrieved from <https://refocus.uz/index.php/1/article/view/431>
10. Azamat Orunbayev. (2023). PANDEMIYA DAVRIDA MOBIL SOG'LIQNI SAQLASH VA FITNES DASTURLARI (PROGRAM). *Research Focus International Scientific Journal*, 2(7), 37-42. Retrieved from <https://refocus.uz/index.php/1/article/view/414>
11. Yarasheva Dilnoza. (2023). SPORTS, CULTURE AND SOCIETY. *American Journal Of Social Sciences And Humanity Research*, 3(11), 152-163. <https://doi.org/10.37547/ajsshr/Volume03Issue11-17>
12. Yarasheva Dilnoza. (2023). FOCUS ON AEROBIC (LI) TYPE OF MOTOR ACTIVITY BASED ON FITNESS PROGRAMS. *American Journal Of Social Sciences And Humanity Research*, 3(11), 81-90.
13. Yarasheva Dilnoza. (2023). METHODS OF ORGANIZING NON-TRADITIONAL FITNESS CLASSES. *American Journal Of Social Sciences And Humanity Research*, 3(11), 61-72. <https://doi.org/10.37547/ajsshr/Volume03Issue11-09>
14. Yarasheva Dilnoza Ismail Qizi. (2023). TECHNICAL AND TACTICAL SKILLS IN SPORTS. *American Journal Of Social Sciences And Humanity Research*, 3(10), 105-116. <https://doi.org/10.37547/ajsshr/Volume03Issue10-16>
15. Yarashova, D. (2023). THE IMPACT OF PLAYING SPORTS IN EARLY CHILDHOOD ON SOCIAL DEVELOPMENT. *Modern Science and Research*, 2(10), 230-234. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/24325>
16. Ярашева, Д. (2023, April). ФИТНЕС КАК ОЗДОРОВИТЕЛЬНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ. In *Proceedings of International Conference on Modern Science and Scientific Studies* (Vol. 2, No. 4, pp. 278-283).
17. Yarasheva, D. (2022). BOLALARDA MASHQ QILISHNING AHAMIYATI. *PEDAGOGS jurnali*, 19(1), 139-142.

18. Ярашева, Д. (2023). СТИЛИ ОРГАНИЗАЦИИ НЕТРАДИЦИОННЫХ ОЗДОРОВИТЕЛЬНЫХ ЗАНЯТИЙ. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 19(5), 6-10.
19. Yarashova, D. (2023). STRENGTH TRAINING AND STRENGTH TRAINING IN CHILDREN. *Modern Science and Research*, 2(9), 211-215.
20. Akhrorjon Nuriddinov. (2023). A STUDY OF THE AGGRESSIVE STATUS OF FOOTBALL FANS. *American Journal Of Social Sciences And Humanity Research*, 3(11), 73–80. <https://doi.org/10.37547/ajsshr/Volume03Issue11-10>
21. Bahodir o'g'li, N. A. (2023). YEVROPA MAMLAKATLARIDA YUQORI MALAKALI FUTBOLCHI VA MURABBIYLARNI TEXNIK TAKTIK HARAKATLARINI TADBIQ QILISH METODIKASI. *THEORY AND ANALYTICAL ASPECTS OF RECENT RESEARCH*, 2(14), 187-189.
22. Nuriddinov, A., Sayfiyev, H., & Sirojev, S. . (2023). WHY FOOTBALL IS THE FIRST SPORT THAT COMES TO MIND TODAY. *Modern Science and Research*, 2(9), 200–203. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/24104>
23. Nuriddinov, A. (2023). THE ROLE OF FAIR PLAY IN PHYSICAL EDUCATION. *Modern Science and Research*, 2(10), 244–250. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/24327>
24. Bahodir o'g'li, N. A. (2023). NIMA UCHUN FUTBOL BUGUNGI KUNDA SPORT DEB ATALGANIDA BIRINCHI NAVBATDA AQLGA KELADI.
25. Nuriddinov Axrorjon Bahodir o'g'li, (2023) Futbol zo'ravonligi, fanatizm va millatchilik *International journal of scientific researchers* 2(1), 451-456.
26. Saidova, M., & Sayfiyev, H. (2023). CONTENT-IMPORTANCE AND PRINCIPLES OF PHYSICAL EDUCATION CLASSES. *Modern Science and Research*, 2(9), 192-199.
27. Saidova, M. (2023). CONTENT-IMPORTANCE AND PRINCIPLES OF PHYSICAL EDUCATION CLASSES. *Modern Science and Research*, 2(9), 192-198.
28. Sayfiyev, H., & Saidova, M. (2023). EFFECTS OF GYMNASTICS ON FUNDAMENTAL MOTOR SKILLS (FMS), POSTURAL (BALANCE) CONTROL, AND SELF-PERCEPTION DURING GYMNASTICS TRAINING. *Modern Science and Research*, 2(9), 204-210.
29. Sayfiyev, H. (2023). EFFECTS OF GYMNASTICS ON FUNDAMENTAL MOTOR SKILLS (FMS), POSTURAL (BALANCE) CONTROL, AND SELF-PERCEPTION DURING GYMNASTICS TRAINING. *Modern Science and Research*, 2(9), 204-210.
30. Ayubovna, S. M., & Komiljonova, K. I. (2022). Features of Application of Sports Games in Preschool Children. *International Journal of Culture and Modernity*, 16, 17-23.
31. Sayfiyev, H., & Saidova, M. (2023). EFFECTS OF GYMNASTICS ON FUNDAMENTAL MOTOR SKILLS (FMS), POSTURAL (BALANCE) CONTROL, AND SELF-PERCEPTION DURING GYMNASTICS TRAINING. *Modern Science and Research*, 2(9), 204-210.
32. Saidova, M., & Sayfiyev, H. (2023). CONTENT-IMPORTANCE AND PRINCIPLES OF PHYSICAL EDUCATION CLASSES. *Modern Science and Research*, 2(9), 192-199.

33. Xayrulloevich, S. H. (2023). SPORT GIMNASTIKA MASHG'ULOTLARIDA ASOSIY HARAKAT QOBILYAT (FMS), POSTURAL (MUVOZANAT) NAZORAT VA O'ZINI O'ZI IDROK ETISHGA SPORT GIMNASTIKASINING TA'SIRI.
34. Saidova, M., & Sayfiyev, H. (2023). CONTENT-IMPORTANCE AND PRINCIPLES OF PHYSICAL EDUCATION CLASSES. *Modern Science and Research*, 2(9), 192-199.
35. Sayfiyev, H., & Saidova, M. (2023). EFFECTS OF GYMNASTICS ON FUNDAMENTAL MOTOR SKILLS (FMS), POSTURAL (BALANCE) CONTROL, AND SELF-PERCEPTION DURING GYMNASTICS TRAINING. *Modern Science and Research*, 2(9), 204-210.
36. Sirojev, S., Nuriddinov, A., & Sayfiyev, H. (2023). THE CONCEPT AND IMPORTANCE OF SHOOTING SPEED IN VOLLEYBALL. *Modern Science and Research*, 2(9), 187-191.
37. Nuriddinov, A., Sayfiyev, H., & Sirojev, S. (2023). WHY FOOTBALL IS THE FIRST SPORT THAT COMES TO MIND TODAY. *Modern Science and Research*, 2(9), 200-203.
38. Сайфиев, Х., & Саидова, М. (2023). БАДМИНТОНИСТЫ ФИЗИЧЕСКИЙ ПОДГОТОВКА И ЕМУ РАЗРАБОТКА МЕТОДЫ. *Инновационные исследования в науке*, 2(4), 45-54.
39. Xayrullayevich, S. H., & Ayubovna, S. M. (2023). BADMINTONCHILAR JISMONIY TAYYORGARLIGI VA UNI RIVOJLANTIRISH METODIKALARI. *FORMATION OF PSYCHOLOGY AND PEDAGOGY AS INTERDISCIPLINARY SCIENCES*, 2(18), 201-208.
40. Nuriddinov, A., Sayfiyev, H., & Sirojev, S. (2023). WHY FOOTBALL IS THE FIRST SPORT THAT COMES TO MIND TODAY. *Modern Science and Research*, 2(9), 200-203.
41. Saidova Mahbuba Ayubovna. (2023). Physical Education And Sports Training Are An Integral Part Of A Healthy Lifestyle. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(9), 338-343. Retrieved from <https://grnjournal.us/index.php/AJPDIS/article/view/1564>
42. Hikmatullo Xayrullayevich Sayfiyev. (2023). The Place of Gymnastics in A Person's Life and the Terms Used in Training. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(9), 353-359. Retrieved from <https://grnjournal.us/index.php/AJPDIS/article/view/1566>
43. Sayfiyev by Hikmatullo Xayrullayevich. (2023). Gimnastikachilarga the Initial Exercise of Teaching Methodology. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(9), 373-382. Retrieved from <https://grnjournal.us/index.php/AJPDIS/article/view/1606>
44. Hikmatullo Xayrullayevich Sayfiyev. (2023). The Place of Gymnastics in A Person's Life and the Terms Used in Training. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(9), 353-359. Retrieved from <https://grnjournal.us/index.php/AJPDIS/article/view/1566>